

Nr 44

Av herr **Andersson** i Örebro m.fl., *angående användningen av engångsglas.*

(Lika lydande med motion nr 27 i Första kammaren)

Den intensiva strukturomvandlingen mot en ökad förpackningsgrad som den svenska varudistributionen genomgått har medfört att försäljningen av engångsförpackningar av papper, plast och glas ökat i hög grad. Det kan icke förnekas att den moderna förpackningsteknikens utveckling mot engångsemballage skapat problem från renhållnings- och naturvårdssynpunkt. Främst är det plåt- och glasförpackningarna som kommit i blickpunkten, särskilt med tanke på det tilltagande bruket av engångsglas för öl och läskedrycker. I den allmänna debatten är det också engångsglaset som ansetts förorsaka de största olägenheterna.

Kommunerna, som är ansvariga för renhållning av gator och andra allmänna platser, konfronteras med dessa problem. Renhållningen försvåras och fördyras framför allt genom att behovet av manuell arbetsinsats ökar.

Allmänheten beröres i hög grad av de med engångsemballaget förenade avigsidorna. Den ökade förekomsten av sönderslagna glasflaskor och bortkastade ölburkar på gator och i parker m. m. väcker olust och innebär självfallet risker för den enskilde. På allmänna platser i städer och tätorter sörjer dock den kommunala renhållningen för att avfallet icke blir kvarliggande någon längre tid. Betydligt större problem medför avfallet i strövområden i och intill städerna, vid rastplatser efter vägarna och i naturen i övrigt, där en organiserad renhållning är svår att genomföra. Det är i dessa områden som konsekvenserna är mest allvarliga.

Det största problemet är engångsförpackningar av glas. Risken för att djur och människor skadas av sönderslaget glas är stor och blir givetvis särskilt allvarlig genom att sönderslaget glas blir liggande i naturen under lång tid. Risken för att glasförpackningar lämnas kvar i naturen är särskilt stor beträffande flaskor för olika drycker som brukar medföras vid färder. Dylig risk föreligger givetvis även för sådana flaskor vilka av säljarna tas i retur mot vederlag. Möjligheten att få ersättning för flaskor torde dock som regel vara tillräcklig för att förmå ägarna att ta vara på tomglas. Möjligheten till ersättning för tomglas torde även i ej ringa utsträckning medföra att barn och andra tar hand om tomglas som lämnas i naturen.

De olika slag av engångsemballage vi fått i handeln har motiverats av en önskan att rationalisera försäljningen och förvaringen av olika förnödenheter. Det är emellertid förklarligt att valet av förpackning främst motiveras av direkta nyttopunkter hos producenterna, medan föga hänsyn tagits till de indirekta verkningarna av valet av emballage, främst då risken för att förbrukat emballage skall skada djur och människor, vandalisera naturen och medföra ökade samhällskostnader för uppsamling, bortforsling och destruktion av avfall.

För konsumenten har den ökade användningen av engångsglas medfört en avsevärd fördyring, en fördyring vilken årligen uppgår till mångmiljonbelopp.

Ser man problemet enbart från naturvårdssynpunkt kan det synas motiverat att lösa det genom att förbjuda distribution av engångsglasen. Att genom en utvidgad propaganda lösa denna fråga synes icke realistiskt, utan man bör undersöka vilka åtgärder som är mest ändamålsenliga för att motverka olägenheterna. Av största intresse är huruvida nya, lämpligare emballagetyper kan framställas. I våra nordiska grannländer har bestämmelser rörande engångsförpackningar eller förbud mot dessa icke lagfästs. I Norge har socialdepartementet efter ett frivilligt ingånget avtal med vederbörande intressenter (bryggerier m.m.) fått till stånd ett förbud mot användning av engångsflaskor vid marknadsföring av öl och läskedrycker. Överenskommelsen har huvudsakligen tillkommit i naturvårdssyfte.

Det bör på intet sätt vara omöjligt att genomföra liknande restriktionsåtgärder i Sverige, trots att vi har en stor produktion av engångsglas. Problemet med engångsförpackningar i glas har en sådan storleksordning och är så allvarlig att brådskande åtgärder måste vidtagas.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning rörande möjligheterna till lagstiftning eller avtal med vederbörande intressenter om förbud mot användning av engångsflaskor vid marknadsföring av öl och läskedrycker.

Stockholm den 13 januari 1966

Sven G. Andersson

Mac P. Hamrin

Elias Jönsson

i Kalmar

i Ingemarsgården
